

Strategie Integriteit in de Sport

2026 / 2032

Mei 2026

Strategie Integriteit in de Sport

1. Voorwoord	3
2. Vertrekpunten	4
1. Waarom nu deze strategie?	4
2. Integriteit in de sport	4
3. Onze ambitie: 100% sociaal veilige sport	5
3. Doelen	6
1. Verankeren	6
2. Versnellen	6
3. Normaliseren	6
4. Uitvoeringsstrategie	7
1. Structurele organisatie	7
1. Verschilmaker: we bouwen op integriteitsmanagers	7
2. Verschilmaker: we verbinden integriteit met thema's zoals sportiviteit en discriminatie	8
2. Brede deskundigheid	8
1. Verschilmaker: we integreren integriteit en sociale veiligheid in elke sportopleiding	8
2. Verschilmaker: we scholen structureel integriteitsprofessionals	9
3. Proportionele opvolging	9
1. Verschilmaker: we bieden laagdrempelige opvolgingsmogelijkheden	9
2. Verschilmaker: we zorgen voor goede tuchtrechtspraak	10
4. Veilige clubs	10
1. Verschilmaker: we helpen clubs met de 4 v's voor veiligheid	11
2. Verschilmaker: we zetten in op sterk clubbestuur	11
5. Betekenisvolle topprestaties	12
1. Verschilmaker: we vergroten het bereik en effect van voorlichting aan topsporters	12
2. Verschilmaker: we bevorderen persoonlijk leiderschap	13
3. Verschilmaker: we verbeteren het topsportsysteem	13
5. Kernindicatoren	14
6. Kritische succesfactoren	15
1. Wet Integere Sport	15
2. Structurele financiering	15
3. Samenwerking en governance	16

Voorwoord

Integriteit en sociale veiligheid in de sport zijn geen abstracte begrippen, maar bepalend voor hoe mensen zich voelen. Sporters die met plezier trainen en wedstrijden spelen. Ouders die hun kinderen met vertrouwen naar de club brengen. Vrijwilligers en coaches die elke week met plezier het beste van zichzelf geven. Sport verbindt en inspireert. Maar alleen als het veilig, open en eerlijk is. Een béétje veilig bestaat niet.

De leercurve in de sport was steil; er is veel in beweging gezet. Op alle niveaus in de sport is inmiddels aantoonbaar veel meer aandacht voor integriteit. Meldingen worden adequaat opgepakt en lastige onderwerpen worden beter bespreekbaar. Dat zijn een belangrijke stappen vooruit die we blijvend willen verankeren. Ons streven is: een 100 procent veilige sport. Het meest actuele Prevalentierapport (april 2024) laat gelukkig zien dat mensen zich op de vereniging in hoge mate veilig voelen, al signaleren ze zeker ook nog grensoverschrijdend gedrag.

Met deze Strategie Integriteit in de Sport zetten we een volgende stap. Uitgangspunt is het normaliseren van integriteit en sociale veiligheid als vanzelfsprekend onderdeel van sport en omgangsvormen. Dat betekent dat we laagdrempelig ingrijpen waar dat kan en duidelijke grenzen stellen waar nodig. Met ruimte om te leren en - waar mogelijk - voor herstel en een tweede kans. Maar altijd met oog voor veiligheid en verantwoordelijkheid.

Iedere sporter wil zich overal veilig voelen. Op de vereniging en in de sportschool. Daarom hebben we alle partijen nodig om die 100 procent veilige sport te bereiken. Sportbonden, verenigingen, ondernemers in de sport, vrijwilligers en professionals hebben hierbij allemaal een rol. Ook samenwerking met de overheid is onmisbaar. De Wet Integere Sport en de komst van een nieuw integriteitscentrum bieden kansen voor de gehele sector. Het spreekt voor zich dat we die kansen slechts effectief kunnen benutten met voldoende capaciteit en op basis van stabiele en meerjarige financiering.

In lijn met de Sportagenda 2032 bouwen we hiermee aan een klimaat waarin sportplezier, eerlijkheid en veiligheid hand in hand gaan.

Ik nodig iedereen in ons land die betrokken is bij de sport dan ook uit om hieraan bij te dragen. Door mee te denken, mee te doen en elkaar te steunen. Samen kunnen we van de sport een plek maken waar iedereen écht met plezier kan meedoen.

Marc van den Tweel

Algemeen directeur-bestuurder NOC*NSF

Vertrekpunten

Waarom nu deze strategie?

De aandacht voor integriteit in de sport heeft in tien jaar een enorme vlucht genomen. Het rapport van commissie De Vries (2017) over seksuele intimidatie leidde tot een intensievere aanpak en de oprichting van het Centrum Veilige Sport Nederland. Met de Visie Sport en Integriteit (2021) kozen NOC*NSF en sportbonden vervolgens voor een professionele, structurele en integrale aanpak op weg naar een veilige, eerlijke en schone sport.

De sport zette extra middelen, samenwerking en expertise in om de sociale veiligheid te versterken. Ook heeft het Ministerie van VWS zich ingezet om dit (financieel) mogelijk te maken. Steeds meer mensen hadden sindsdien de moed zich uit te spreken of een melding te doen. Tegelijkertijd werd duidelijk dat de meldstructuren in de sport niet altijd goed toegerust waren op de aard en omvang van de meldingen.

Het onderzoeksrapport Samen de lat hoger leggen (2023) benadrukte de noodzaak om governance en tuchtrecht in de sport te versterken. Ook onderzoeken in de topsport (Vlammende Ambitie, 2025) en in de breedtesport (Veilig op de sportvereniging, 2026) laten zien dat grensoverschrijdend gedrag en andere integriteitsvraagstukken blijvende aandacht vragen en dat verdere professionalisering noodzakelijk is.

Daarnaast is het integriteitsvraagstuk complexer geworden. Maatschappelijke verwachtingen zijn toegenomen, meldingen zijn juridisch en procedureel veeleisender, sociale media en digitalisering brengen nieuwe risico's met zich mee. De ontwikkeling van de Wet Integere Sport en de komst van Integere Sport Nederland (ISN) veranderen bovendien de inrichting van het stelsel.

Tegelijkertijd is er al veel in gang gezet en geïnvesteerd, er is een fundament gelegd. Maar de veranderende context en de ambities richting 2032 vragen om een volgende stap.

Integriteit in de sport

Een veelgebruikte definitie van integriteit is 'handelen volgens de geldende waarden en normen'. Voor ons staan de waarden van de samenleving en de sport centraal. We staan voor een eerlijke, open, veilige, inclusieve en betrouwbare sport. Integriteit gaat over het bevorderen van die waarden. En daarmee ook over het tegengaan van integriteitsschendingen in de sport: corruptie, fraude, grensoverschrijdend gedrag, doping, matchfixing en criminele inmenging.

Een goede integriteitsaanpak gaat in op de positieve en negatieve kanten van integriteit. Boven alles dient het de positieve effecten van onze waarden te bevorderen, want in een veilige omgeving kunnen we plezieriger sporten, beter samenwerken en optimaal presteren. Dan worden dezelfde waarden en normen gedeeld en stimuleren mensen elkaar om het goede te doen.

Hoewel voorkomen altijd beter is dan genezen, kun je nooit alles uitsluiten. Het streven naar een 100% veilige sport betekent niet dat er nooit meer incidenten zijn. Aandacht voor integriteit maakt dat we elkaar aanspreken als het nodig is. Zeker als het begint met kleinere schendingen kan snel en laagdrempelig ingrijpen veel schade voorkomen. En tot slot maakt een goede integriteitsaanpak het mogelijk dat er fair en zorgvuldig wordt opgetreden als het moet, op basis van een eerlijk systeem waarin de rechten en belangen van alle betrokkenen gewaarborgd zijn met goede scheiding der machten.

Zo betekent 100% sociaal veilig: kunnen sporten in een omgeving met een aanpak die integriteit bevordert, positieve waarden stimuleert, en op een passende manier ingrijpt bij schendingen.

Onze ambitie: 100% sociaal veilige sport

Integriteit en sociale veiligheid vormen het fundament onder alles wat we in de sport doen, in de breedte én in de top. Het is geen ondersteunend thema, maar de voorwaarde om met plezier te sporten, verantwoord te presteren en als sector geloofwaardig te blijven.

De overtuiging en ambitie van de sport zijn vastgelegd in de Sportagenda 2032:

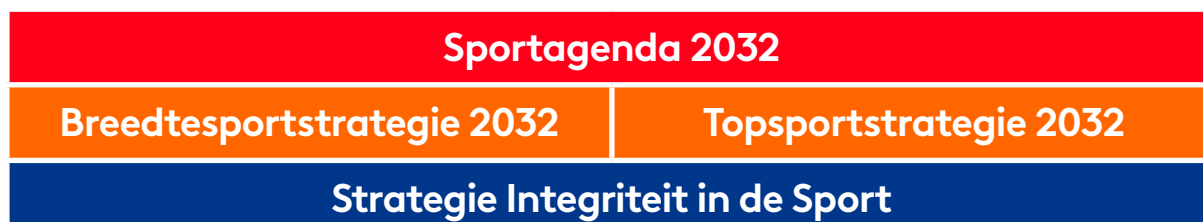
In 2032 heeft iedereen, in alle levensfasen en op alle ambitieniveaus, dagelijks sportplezier. Bovenal door zelf en samen te sporten, te excelleren in sport of sportief te bewegen, maar ook als vrijwilliger, professional en supporter in een sociaal veilige, gezonde en duurzame omgeving. Verrijkt door waardevolle topsport.

Overtuiging: We geloven in de kracht van sport.

Ambitie: Nederland: het sportiefste land ter wereld.

Streefdoel: 100% van de mensen voelt zich welkom in een sociaal veilige, gezonde en inclusieve sportomgeving.

De Strategie Integriteit in de Sport 2032 bouwt rechtstreeks voort op de Sportagenda 2032 en sluit aan op de Breedtesportstrategie en de Topsportstrategie. We dragen bij aan sportplezier, aantoonbaar bekwaam kader en maatschappelijke waarde van topsport. Het gezamenlijke streven is in de Sportagenda 2032 omschreven als: een 100% sociaal veilige sport. Als sportiefste land ter wereld willen we ook hierin een mondiale koploper zijn.

Doelen - Strategie Integriteit in de Sport

Om de ambitie van een 100% sociaal veilige sport te realiseren, werken we richting 2032 aan drie samenhangende strategische doelen: verankeren, versnellen en normaliseren.

Verankeren betekent dat we integriteit stevig inbedden in governance, beleid en uitvoering. We zorgen voor een heldere taak- en rolverdeling in de integriteitsketen, bouwen aan professionele capaciteit bij sportbonden en meldpunten, en realiseren structurele financiering. Integriteit is geen tijdelijk programma, maar een vaste verantwoordelijkheid die zichtbaar is in hoe de sport wordt georganiseerd en bestuurd.

Versnellen betekent dat we tempo maken in de cultuur- en structuurveranderingen die nodig zijn voor een eerlijke, inclusieve en sociaal veilige sport. De basis is gelegd, maar verdere professionalisering en doorontwikkeling zijn noodzakelijk. We versterken preventie en integreren integriteit nadrukkelijk in opleidingen, clubs, bonden en topsportprogramma's en verbeteren meldstructuren en opvolging. Daarmee bouwen we proactief aan een sportcultuur waarin veiligheid en integriteit vanzelfsprekend zijn.

Normaliseren betekent dat integriteit en sociale veiligheid onderdeel zijn van het dagelijks handelen in de sport. Dat vraagt om een open cultuur met duidelijke en bespreekbare grenzen, waarin zorgvuldig en proportioneel wordt opgetreden wanneer dat nodig is. We komen daarmee uit de kramp die soms ontstaat rond integriteit. Zo bevorderen we een volwassen cultuur in de sport en de samenleving, waarin integriteit een normaal onderwerp is, en niet alleen zichtbaar is bij incidenten.

Deze doelen versterken elkaar en geven richting aan de keuzes die we maken. In deze strategie werken we deze doelen verder uit in een uitvoeringsstrategie met verschillmakers. Zo krijgen onze ambities nader vorm. De concrete, gedetailleerde uitwerking zullen we in een volgende fase nader gaan vastleggen in het meerjarenbeleidsplan NOC*NSF 2027 -2029.

Uitvoeringsstrategie

1. Structurele organisatie

In 2032 beschikken alle sportbonden over de structuur, het beleid en de mensen die nodig zijn om integriteit te bevorderen en te bewaken in de sport, sportclubs en in de eigen organisatie. Deze ambitie bereiken we alleen door structurele financiering, investeren in professionals en goede samenwerking.

Verschilmaker 1: we bouwen op integriteitsmanagers

Sportbonden moeten voor integriteit continu kunnen beschikken over een professional op de thema's integriteit en sociale veiligheid. De grootste sportbonden hebben zelf een integriteitsmanager in dienst. Daarnaast ondersteunt NOC*NSF momenteel 48 sportbonden via een pool van 12 integriteitsmanagers, mogelijk gemaakt door tijdelijke subsidie en middelen uit het bestedingsplan. Deze versterking wordt door bonden als zeer waardevol ervaren, zo blijkt uit onderzoek (Mulier Instituut, Fundament Versterkt 2024; Verinorm, Vlamme Ambitie 2025). Voor volledige dekking is groei naar 13 integriteitsmanagers nodig. Hun inzet moet structureel worden geborgd met meerjarige financiering en een vaste positie binnen de sportbonden. Daarnaast is het nodig te investeren in de aanwezigheid en ontwikkeling van ondersteunende integriteitsmedewerkers, onder andere om de meldpunten van sportbonden verder te versterken.

Over de inzet van integriteitsmanagers maken we maatwerkafspraken, afgestemd op de prioriteiten binnen de bond. Zoals het vergroten van het bereik van de 4 v's richting clubs, het verbeteren van een duurzaam prestatieklimaat in de topsportomgeving van de bond of het gericht inzetten van integriteitsmedewerkers van de sportbond.

Integriteitsmanagers

Vrijwel alle sportbonden hebben of ontwikkelen nu integriteitsbeleid. NOC*NSF ondersteunt dit met een handreiking voor sportbonden en verschillende hulpmiddelen, zoals voorbeelden van gedragscodes, modelbeleid en checklists. De belangrijkste onderdelen van dit beleid zijn stevig geborgd in de Minimale Kwaliteitseisen (MKE), waarop bonden jaarlijks worden gecontroleerd als voorwaarde voor financiering vanuit het bestedingsplan.

Bij veel sportbonden ontbrak de capaciteit voor de uitvoering van het integriteitsbeleid. In 2023 is door NOC*NSF de functie van integriteitsmanager geïntroduceerd. Deze professional coördineert, signaleert, adviseert (gevraagd en ongevraagd), jaagt aan en is de onmisbare spin in het web in de keten van preventief beleid tot het deskundig behandelen van meldingen.

In korte tijd is veel nieuwe expertise opgebouwd en gedeeld: integriteitsmanagers zijn gezamenlijk opgeleid, werken bond overstijgend aan dezelfde thema's en wisselen via vaste overlegstructuren actief kennis en praktijkervaring uit. Bovendien is er ondersteuning vanuit NOC*NSF bij complexe casuïstiek, crisiscommunicatie en beleids- en productontwikkeling. Voor de komende periode is het cruciaal deze expertise te behouden en uit te bouwen.

Verschilmaker 2: we verbinden integriteit met thema's zoals sportiviteit en discriminatie

Inclusie, sportiviteit en respect kunnen alleen bestaan in een omgeving die ook sociaal veilig is. Steeds vaker combineren we activiteiten rond deze onderwerpen. We zien dat een integrale aanpak met een integriteitsmanager als verbindende schakel effectief is. Onderdelen uit de programma's van de KNVB, zoals een speciaal aanklager voor racisme/discriminatie, bieden ook mogelijkheden voor andere sportbonden waar dit nu nog ontbreekt.

Daarom gaan we werken aan synergie met programma's op nabijgelegen thema's zoals sportiviteit & respect, discriminatie & racisme, waarvoor nu nog losstaande programma's bestaan en proberen we het bereik en de impact hiervan in de sport te vergroten.

We zetten in op de structurele borging van bewezen interventies op gebied van discriminatie en sportiviteit, door die te integreren in integriteitsplannen en jaarafspraken van bonden, met een actieve rol voor integriteitsmanagers. Daarbij verbinden we beleidscapaciteit en het aanbod vanuit programma's zoals Onze Club is Van Iedereen en Sportiviteit en Respect.

2. Brede deskundigheid

Als je een actieve rol hebt in de sport, heb je ook altijd een actieve rol in het bevorderen en bewaken van een integere sportcultuur. In 2032 hebben alle vrijwilligers en professionals in de sport de mogelijkheid om hun bekwaamheid op gebied van integriteit en sociale veiligheid te ontwikkelen. Op een manier die past bij hun rol. Zo kan iedereen bijdragen aan integriteit en sociale veiligheid.

Verschilmaker 1: we integreren integriteit en sociale veiligheid in elke sportopleiding

We maken integriteit en sociale veiligheid tot een vanzelfsprekend onderdeel van elke sportopleiding. De leerdoelen die zijn vastgelegd in de Kwalificatie Structuur Sport (KSS), krijgen een herkenbare en passende invulling in de praktijk. Het integreren van de onderwerpen integriteit en sociale veiligheid doen we door aan te sluiten op bestaand aanbod, eventueel met maatwerk voor verschillende doelgroepen, van KSS-niveau 1 en 2 voor vrijwilligers tot en met niveau 6 en 7 voor trainer/coaches in de topsport. Voor bestuurders en directieleden van sportbonden bieden we ook verdieping aan op gebied van integriteit. Zo versterken we de deskundigheid van iedereen die actief is in de sport en geven we invulling aan de ambities uit de breedtesportstrategie – sportplezier en veiligheid voor iedereen – én de topsportstrategie, waarin duurzaam presteren, welzijn en leiderschap centraal staan. Hierin is ook specifieke aandacht voor deskundige begeleiding van sporters die verhoogd risico lopen op onveiligheid, zoals sporters met een beperking, paralympische sporters, sporters met een niet-Nederlandse achtergrond en sporters uit de LHBTIQA+ gemeenschap.

Ook buiten de opleidingen van sportbonden dragen we bij aan deze ontwikkeling. We zoeken actief samenwerking op met mbo- en hbo-opleidingen in het sportdomein en met OCW als gesprekspartner, en zetten ons in voor een stevige verankering van integriteit en sociale veiligheid in het onderwijs. Daarbij hoort ook aandacht voor actuele maatschappelijke ontwikkelingen zoals sociale media, telefoongebruik en AI. Zo rusten we sportprofessionals en vrijwilligers toe om verantwoord om te gaan met nieuwe technologieën en de dilemma's die zij in de sportpraktijk tegenkomen.

Verschilmaker 2: we scholen structureel integriteitsprofessionals

Elke melding in de sport verdient een zorgvuldige opvolging. Met een luisterend oor voor melders, oog voor alle belangen rondom een integriteitskwestie, en de kennis en kunde om het meldingsproces goed te begeleiden. Dat vereist specifieke deskundigheid van de medewerkers bij meldpunten in de sport. In die deskundigheid moeten we structureel investeren met een inwerk- en bijscholingsprogramma.

De komende jaren groeit de rol en verantwoordelijkheid van integriteitsprofessionals in de sport. Met de nieuwe Blauwdruk Veilige & Integere Sport en de verlegging van de meldplicht seksuele intimidatie naar de meldpunten van sportbonden en het Centrum Veilige Sport Nederland, wordt hun werk omvangrijker. Integriteitsmanagers en contactpersonen integriteit moeten beschikken over actuele juridische en procedurele kennis, zoals van de AVG, én meldingen zorgvuldig kunnen beoordelen en adviseren over passende opvolging. Dat vraagt om deskundigheid in uiteenlopende interventies, van tuchtrecht tot mediation, educatieve maatregelen en gerichte doorverwijzing. De komst van het nieuwe integriteitscentrum en de Wet Integere Sport onderstrepen de noodzaak van blijvende investering in professionaliteit en gezamenlijke standaarden.

3. Proportionele opvolging

Ook in een 100% veilige sport zijn incidenten onvermijdelijk. Hoewel voorkomen beter is dan genezen, kun je nooit alles uitsluiten in een sector waar miljoenen mensen samen actief zijn op clubs, in competities en toernooien, en in andere sportorganisaties.

Daarom werken we aan een meld- en opvolgingsstructuur waarin elke melding zorgvuldig wordt beoordeeld en passend wordt opgevolgd. Maatwerk staat centraal. Per situatie moet de opvolgingsroute die het meest bijdraagt aan het waarborgen van een veilige en integere sport worden ingezet. Daarbij benutten we de volledige integriteitsketen, van preventieve interventies tot tuchtrecht en, waar nodig, samenwerking met overheidsinstanties.

Wanneer het misgaat, treden we zorgvuldig en proportioneel op. De recente Blauwdruk Veilige & Integere Sport vormt hierbij de basis. Waar mogelijk werken we aan herstel. Waar grenzen structureel of ernstig worden overschreden, trekken we een duidelijke lijn. Voor zware of herhaaldelijke overtreders is geen plaats in de sport.

Verschilmaker 1: we bieden laagdrempelige opvolgingsmogelijkheden

Elke melding verdient een opvolging die recht doet aan de situatie én bijdraagt aan veiligheid en vertrouwen. Uit evaluaties en adviezen van de afgelopen jaren, waaronder Samen de lat hoger leggen (2021) en adviezen over de visie van de sport op het tuchtrecht, blijkt dat naast het sport-tuchtrecht ook laagdrempelige alternatieven noodzakelijk zijn.

Daarom bieden we collectief ontwikkelde opvolgingsmogelijkheden aan, zoals herstel- en gespreksbemiddeling en educatieve maatregelen. Deze interventies maken het mogelijk om sneller en passender te handelen en dragen bij aan het behoud van een veilige en integere sportomgeving. Het sporttuchtrecht blijft beschikbaar als corrigerend instrument ter bescherming van de sport en wordt niet ingezet als vergelding of als alternatief voor het strafrecht.

Door deze vormen van opvolging structureel te verankeren in de werkwijze van meldpunten, te voorzien van passende financiering en ruimte te bieden voor toepassing op clubniveau, versterken we maatwerk en verkorten we de tijd tot passende opvolging.

Maatwerk

Sport is een plek waar mensen zich ontwikkelen, leren en soms ook fouten maken. Betrokkenheid bij een integriteitskwesitie leidt daarom niet automatisch tot uitsluiting van sport, functies of deelname. De sport wil ruimte bieden voor herstel en terugkeer, waar dat veilig en verantwoord kan.

Tegelijkertijd is een tweede kans nooit een automatisme of een recht. Per situatie wordt een zorgvuldige afweging gemaakt, met oog voor de aard en ernst van de situatie, de veiligheid van anderen, het sportklimaat en de maatschappelijke context. Daarbij staat het voorkomen van sociale onveiligheid altijd voorop.

Deze benadering vraagt om maatwerk, proportionaliteit en transparantie. Door niet te vervallen in een harde ‘alles of niets’-reflex, maar door bewust en zorgvuldig te wegen, draagt de sport bij aan een cultuur waarin grenzen duidelijk zijn én ruimte bestaat om te leren, verantwoordelijkheid te nemen en – waar passend – opnieuw mee te doen.

Verschilmaker 2: we zorgen voor goede tuchtrechtspraak

Een goed functionerend sporttuchtrecht draagt bij aan vertrouwen en rechtszekerheid binnen de sport. Het is een belangrijk onderdeel van de integriteitsketen, maar geen automatisme. We zetten het in wanneer dat het meest bijdraagt aan bescherming van een veilige en integere sport, met oog voor context en betrokkenen.

We spannen ons ervoor in dat bij alle betrokkenen helder is wat ze van een tuchtzaak mogen verwachten. Op aanbeveling van de Adviesraad Veilige & Integere Sport beoogt het tuchtrecht “het corrigeren van aangeslotenen en/of rechtspersonen binnen de sport door middel van de mogelijkheid tot sanctionering, op basis van zelf vastgestelde normen en regels binnen het verenigingsverband (of sportverband), met als doel de bescherming van een veilige en integere sport”. Het sporttuchtrecht richt zich daarmee dus niet op vergelding of emotionele genoegdoening, maar op normhandhaving en gedragsbeïnvloeding binnen de sport.

De uitvoering van de tuchtrechtspraak vindt plaats via het Instituut Sportrechtspraak (ISR) of door sportbonden zelf, binnen vastgestelde kaders en regelgeving. De komende jaren richten we ons op verdere professionalisering en kwaliteitsverbetering. We laten de tuchtzaken van de afgelopen tien jaar analyseren om te leren van de praktijk en waar nodig consistentie, duidelijkheid in sanctionering en aansluiting op preventie en beleid te versterken.

4. Veilige clubs

De sportclub is voor miljoenen Nederlanders de plek waar sportplezier, ontmoeting en ontwikkeling samenkomen. Onze ambitie is dat sporten leuk, open, eerlijk, veilig en plezierig is bij alle clubs in Nederland. In lijn met de Sportagenda 2032 en de breedtesportstrategie zetten we daarom vol in op sociale veiligheid en integriteit als fundament onder sportplezier.

Verschilmaker 1: we helpen clubs met de 4 v's voor veiligheid

Een sociaal veilige sport begint bij de clubs. De 4 v's voor veiligheid vormen hiervoor het fundament: een vastgestelde gedragscode, een vertrouwenscontactpersoon, de Regeling Gratis Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) en een vakkundig, goed opgeleid kader. Steeds meer gemeenten hebben de 4 v's al opgenomen in lokaal sportbeleid en sportakkoorden. De volgende stap is om deze afspraken verder tot leven te brengen in de praktijk.

Verenigingsondersteuners en sportbonden spelen een sleutelrol in het activeren en begeleiden van clubs. NOC*NSF ondersteunt gemeenten en sportbonden al met een samenhangend pakket aan tools, expertise en een digitale monitoringstool. Dit helpt om gezamenlijk inzicht te krijgen in voortgang en knelpunten, zodat we gericht kunnen verbeteren en van elkaar kunnen leren.

Om deze beweging duurzaam te maken, is structurele borging van ondersteuning, zoals opleidingen, campagnes, de Regeling Gratis VOG en de expertpoule sociale veiligheid, noodzakelijk. Het echte effect ontstaat wanneer bestuurders, trainers, ouders en sporters zich niet alleen bewust zijn van het thema sociale veiligheid, maar de waarden actief uitdragen binnen de club. Zo bouwen we samen aan een sportomgeving waarin iedereen zich welkom en veilig voelt, en sociale veiligheid de normaalste zaak van de wereld is.

Vorbereiden op Europese normen

In EU-verband wordt gewerkt aan nieuwe regelgeving om seksueel misbruik van kinderen in de sport beter te voorkomen, onder meer via screening en verplichte scholing. Als sportsector willen we hier niet op wachten, maar via zelfregulering tijdig in lijn komen met deze ambities. Samenwerking met landelijke overheid en gemeenten is daarbij onmisbaar.

Deze Europese richting sluit naadloos aan bij onze eigen streefdoelen uit de Sportagenda 2032: 100% vakbekwaam kader en een 100% sociaal veilige sport. We bouwen voort op de 4 v's voor veiligheid en vergroten samen met sportbonden en gemeenten de inzet richting sportclubs. Met VWS, VNG, VSG en sportbonden maken we concrete afspraken om te borgen dat overal waar kinderen sporten, de Regeling Gratis VOG wordt gebruikt.

Uiterlijk in 2029 maakt minimaal 75% van de clubs met jeugd structureel gebruik van deze regeling. Met deze stevige ambitie stellen we samen een duidelijke norm voor een veilige sport, voorbereidend op Europese wetgeving.

Verschilmaker 2: We zetten in op sterk clubbestuur

Clubbestuurders vervullen een voorbeeldrol in gedrag, besluitvorming en aanspreekcultuur. Tegelijkertijd is dit een grote en diverse doelgroep. Daarom gaan we actief verkennen hoe we de kwaliteit van clubbestuurders kunnen versterken.

We bevorderen het gebruik van de bestaande gedragscode voor bestuurders. Daarnaast versterken we de positie van de vertrouwenscontactpersoon als sparringpartner van het bestuur bij preventie en beleid. We moedigen clubs aan om een bestuurder aan te wijzen als portefeuillehouder voor sociale veiligheid of integriteit, waarbij de vertrouwenscontactpersoon als sparringpartner kan optreden.

Via gerichte bijeenkomsten en workshops brengen we bestuurders samen rond dit thema en ondersteunen we voorlopers om hun rol zichtbaar en actief te vervullen. Tegelijk verbreden we de gerichte aanpak voor risicoclubs, die de KNVB al heeft ontwikkeld. Daar waar signalen zich opstapelen of een bestuur onvoldoende handelt, bieden we intensieve begeleiding en, waar nodig, aanvullende maatregelen.

5. Betekenisvolle topprestaties

In de Topsportstrategie 2032 kiezen we al voor een uitvoeringsstrategie gericht op het organiseren van een veilige, verantwoorde en prestatiegedreven omgeving. In aansluiting hierop benoemen we in deze Strategie Integriteit in de Sport de specifieke verschilmakers op het gebied van integriteit in de topsport richting 2032. In de uitvoering spannen we ons in voor een optimale taak- en rolverdeling tussen sportbonden, NOC*NSF, TeamNL centra en andere organisaties, en tussen sporters en coaches, begeleiders en experts. Met een integrale aanpak op het snijvlak van welzijn, sociale veiligheid en integriteit.

Integriteit gaat over het handelen volgens de geldende normen en waarden in de sport. Om integer te kunnen handelen is het daarom essentieel dat sporters, coaches en begeleiders gedurende hun sportloopbaan weten welke afspraken, regels en omgangsnormen er in de (top)sport zijn op het gebied van integriteit. Hier zetten we in alle fases van de sportcarrière op in: met onboarding van talenten en hun ouders, voorlichting en opleidingen, en een goede overgang naar een maatschappelijke carrière na de sport.

Verschilmaker 1: We vergroten het bereik en effect van voorlichting aan topsporters

Samen met stakeholders, zoals het toekomstige ISN (Integere Sport Nederland) bouwen we aan een doorlopende voorlichtingslijn, met nadruk op bewustwording rond doping, matchfixing en het bespreekbaar maken van sociale veiligheid. Daarbij is er aandacht voor persoonlijk leiderschap, prestatiedruk, weerbaarheid en de impact van selectieafhankelijkheid. Dit draagt bij aan duurzaam presteren en het vermogen om grenzen te stellen, autonomie te behouden en het zich durven uitspreken binnen de sportomgeving.

We zorgen er samen met sportbonden voor dat het bereik en het effect van beschikbare voorlichtingsmiddelen voor sporters die actief zijn in opleidingscentra en/of programma's, vergroot wordt. NOC*NSF ondersteunt en faciliteert de sportbonden, die primair verantwoordelijk zijn voor het borgen van een veilige, verantwoorde en prestatiegedreven omgeving. Op verschillende momenten tijdens de carrière, zoals de start op een TeamNL centrum, bij het verkrijgen van een status of bij deelname aan nationale evenementen wordt deelname aan voorlichtingsmodules gestimuleerd. We maken daar gebruik van bestaande goede voorbeelden van sportbonden.

Voor sporters die actief zijn in de TeamNL programma's worden voorlichtingen op een logische en laagdrempelige manier, structureel onderdeel van bestaande randvoorwaarden, instroom- en (contact)momenten.

Verschilmaker 2: we bevorderen persoonlijk leiderschap

Een veilige en duurzame topsportcultuur vraagt om leiderschap dat verder gaat dan voorbeeldgedrag alleen: goed leiderschap verhoogt de sociale veiligheid, bevordert weerbaarheid en een duurzame prestatiecultuur en verkleint de kans op integriteitsschendingen.

Dat vraagt om technisch directeuren en (hoofd)coaches als professionele, integere en gekwalificeerde leiders, die sporters en teams weten te motiveren en te begeleiden naar betekenisvolle prestaties. Zij vervullen een sleutelrol in de inrichting en werkwijze van een verantwoorde, prestatiegedreven omgeving, waarin zowel coaches als sporters zich competent voelen om eerder grenzen aan te geven en met elkaar bespreekbaar te maken, zowel in de relatie tussen coach en sporter als tussen de sporters onderling.

Daarom verankeren we leiderschap structureel in het aanbod van de TeamNL Academie. Begeleiders in de topsportomgeving ontwikkelen hier de competenties om vraagstukken rondom sociale veiligheid en persoonlijke grenzen bespreekbaar te houden, om te gaan met selectieprocessen en (prestatie)druk. Tegelijkertijd is aandacht voor het op een veilige manier voeren van lastige gesprekken en het onderbouwen van bewuste keuzes. Structuren en processen horen zo te worden ingericht dat gewenst gedrag wordt gestimuleerd. Ook ontwikkelen we duidelijke waarden en normen binnen de programma's, tijdens uitzendingen en op de TeamNL centra. Zo bouwen we aan topsportorganisaties en evenementen waarin prestaties, welzijn en sociale veiligheid hand in hand gaan.

Verschilmaker 3: We verbeteren het topsportsysteem

NOC*NSF heeft een belangrijke rol en grote invloed op de inrichting van het volledige systeem van de topsport in Nederland. De structuren en processen die we met elkaar hebben afgesproken en ingericht, beïnvloeden het gedrag van de mensen in het systeem. Als we in de topsportcultuur dingen willen veranderen, is het daarom belangrijk om ook te kijken hoe bestaande structuren en processen invloed hebben op het gedrag van mensen. We willen belemmeringen voor gewenst gedrag wegnemen en kijken hoe we structuren en processen zo kunnen inrichten dat ze gewenst gedrag stimuleren. Dit is geen eenmalige ingreep, maar een gezamenlijke en lerende beweging, passend bij de context van topsport waar inherent kwetsbare situaties kunnen ontstaan.

Concrete aanknopingspunten zijn het selectie- en beoordelingsbeleid, afhankelijkheidsrelaties, verscheidenheid in begeleiders, financiële positie en inkomensstabiliteit van topsporters en atleten-vertegenwoordiging. Daarnaast is er aandacht voor de prestatiedruk die coaches ervaren inclusief de impact hiervan.

Een eerste grote aanpassing betreft de inkomensstabiliteit van topsporters door het huidige systeem van het stipendium te vervangen voor een nieuw model met een topsporterinkomen, bestaande uit een vast maandelijks inkomen. Dit moet bij topsporters zorgen voor minder prestatiedruk en uitval en meer ruimte bieden voor duale ontwikkeling.

Kernindicatoren voor monitoring

We geloven in de kracht van structurele monitoring. Door inzicht in de voortgang, effecten en knelpunten kunnen we leren, bijsturen en transparant verantwoording afleggen.

Onze kernindicatoren sluiten aan bij onze drie strategische doelen: verankeren, versnellen en normaliseren. De resultaten op deze indicatoren kunnen we monitoren vanuit andere instrumenten en processen, zoals controles op de Minimale Kwaliteitseisen (MKE), de monitoring van de 4 v's voor veiligheid, regelmatig terugkerende onderzoeken zoals Topsport in Nederland en prevalentieonderzoeken, en rapportages vanuit de integriteitsketen, die ook het aantal en de aard van meldingen en de vorm van opvolging bevatten.

Kernindicatoren

Verankeren

- Percentage sportbonden met integriteitsmanager of gelijkwaardige capaciteit
- Mate van naleving van integriteitseisen binnen de MKE
- Mate van financiering voor integriteit en sociale veiligheid
- Samenwerkingsovereenkomsten en -afspraken met ketenpartners

Versnellen

- Aantal en bereik van laagdrempelige opvolgingsmogelijkheden
- Doorlooptijden van meldingen en opvolging
- Integratie van integriteit en sociale veiligheid in sportopleidingen
- Bereik van voorlichtingsprogramma's in topsportomgevingen

Normaliseren

- Percentage clubs met jeugd dat werkt met de Regeling Gratis VOG
- Ervaren sociale veiligheid onder top- en breedtesporters
- Aantal meldingen in relatie tot opvolging en tevredenheid over afhandeling
- Meldbereidheid

Kritische Succesfactoren

Voor het slagen van de Strategie Integriteit in de Sport zijn drie kritische succesfactoren voorwaardelijk: een goed doordachte Wet Integere Sport, structurele financiering vanuit de Rijksoverheid én de sport, en goede samenwerking met een heldere governance.

Zonder deze voorwaarden is het niet mogelijk om integriteit en sociale veiligheid in de sport te verankeren, versnellen en normaliseren.

Wet Integere Sport

De aangekondigde Wet Integere Sport is een belangrijke stap om de aanpak van integriteit in de sport structureel te versterken. Met deze wet wordt Integere Sport Nederland (ISN) opgericht, waarin de Dopingautoriteit en het Centrum Veilige Sport Nederland samenkomen. ISN zal meldingen ontvangen, beoordelen en onderzoeken en daarbij nauw moeten samenwerken met sportorganisaties.

Voor een succesvolle invoering moet de wet goed aansluiten bij de praktijk. Het is essentieel dat de opgebouwde kennis, expertise en samenwerkingsrelaties van beide organisaties behouden blijven en worden versterkt in het nieuwe stelsel.

Voor het succes van ISN is toereikende financiering (€20 miljoen) vanaf de start onmisbaar om voldoende (onderzoeks)capaciteit, kwaliteit, zorgvuldigheid en tijdigheid te waarborgen. Zonder deze randvoorwaarde ontstaat het risico op oplopende wachttijden, druk op medewerkers en teleurstelling bij sporters en sportorganisaties, wat het vertrouwen in het nieuwe stelsel ondermijnt.

Daarnaast moet de Wet Integere Sport vanaf het begin voor de gehele sportsector gelden, inclusief de ondernemende sport. Sporters, ongeacht waar zij sporten, mogen geen verschil ervaren in bescherming of toegang tot ondersteuning. Een brede en gelijktijdige start voorkomt versnippering en versterkt de duidelijkheid en legitimiteit van het nieuwe stelsel. NOC*NSF roept alle sportaanbieders op deze gezamenlijke ambitie te omarmen en samen verantwoordelijkheid te nemen.

Tot slot moet de wet een duidelijke grondslag bieden voor het veilig verwerken en delen van persoonsgegevens. De huidige tijdelijke constructie via een vergunning van de Autoriteit Persoonsgegevens biedt geen duurzame oplossing. Alleen met een stevige juridische basis kunnen meldpunten, ISN en opsporingsinstanties bij ernstige incidenten, zoals seksuele misdrijven en matchfixing, effectief samenwerken. Zo kan de integriteitsketen als geheel zorgvuldig en samenhangend functioneren.

Structurele financiering

Een effectieve aanpak van integriteit en sociale veiligheid in de sport vraagt niet alleen een sterk ISN. Het vereist structurele financiering, continuïteit en voldoende capaciteit in de hele sector. Sportbonden en NOC*NSF hebben de afgelopen jaren hun verantwoordelijkheid genomen en vanuit collectieve middelen fors geïnvesteerd. Ook vanuit de Rijksoverheid zijn flinke, tijdelijke subsidies ingezet. Tegelijkertijd groeit de opgave. Het aantal meldingen neemt toe, de verwachtingen rond professionaliteit stijgen en de integriteitsketen wordt complexer.

NOC*NSF en sportbonden investeren jaarlijks al miljoenen via het bestedingsplan en eigen middelen. Echter, tijdelijke subsidies vanuit de Rijksoverheid bieden onvoldoende zekerheid om expertise te behouden, integriteitsprofessionals structureel in te zetten en preventie en opvolging

duurzaam te organiseren. Zonder langjarige financiële afspraken dreigt het verlies van de nu bestaande kennis, capaciteit en interventies.

Naast de €20 miljoen voor ISN is daarom ook een structurele, substantiële rijksbijdrage van jaarlijks €5 miljoen aan sportbonden en sportverenigingen noodzakelijk, aanvullend op de blijvende inzet en investeringen van de sport zelf, om preventie en opvolging door sportorganisaties mogelijk te kunnen maken. Alleen met duurzame financiering kunnen we integriteit stevig verankeren in het sportstelsel en de lat blijvend hoger leggen.

Samenwerking en governance

Integriteit en sociale veiligheid vragen om intensieve samenwerking binnen de sport én met partners daarbuiten. Sportbonden, NOC*NSF, clubs, TeamNL-centra, het ISR, het toekomstige Integere Sport Nederland, de Dopingautoriteit, Centrum Veilige Sport Nederland, en overheidsinstanties werken samen aan preventie én handhaving. Heldere governance is dan essentieel, met een duidelijke taak- en rolverdeling.

Met het toekomstige Integere Sport Nederland ontstaat een nieuwe schakel in het stelsel. Het is van belang dat deze organisatie goed aansluit op de bestaande structuren in de sport en dat expertise, kennis en samenwerkingsrelaties behouden blijven. Een goede aansluiting versterkt de samenhang in de keten en voorkomt versnippering.

Ook de samenwerking met de overheid is onmisbaar. Een veilige en integere sport vraagt om blijvende inzet van de ministeries van VWS en JenV en om nauwe samenwerking met opsporings- en toezichthoudende instanties zoals de FIOD, Kansspelautoriteit, Nationale Politie en het Openbaar Ministerie. Daarbij zijn voldoende capaciteit, duidelijke werkafspraken en zorgvuldige informatie-uitwisseling essentieel. Het is wenselijk dat deze samenwerking waar nodig verder wordt geconcretiseerd en bestuurlijk wordt vastgelegd, zodat bij ernstige incidenten, zoals seksuele misdrijven en gokgerelateerde matchfixing, helder is hoe partijen elkaar tijdig en zorgvuldig versterken. En met alle wijzigingen in het stelsel, is het van uiterst belang dat clubs én gemeenten goed worden ingelicht over de rollen en verantwoordelijkheden van de verschillende stakeholders.

Met al deze partners willen en zullen we de komende jaren intensief blijven samenwerken. Door governance, samenwerking en rolverdeling expliciet te versterken, bouwen we aan een sportsector waarin verantwoordelijkheden helder zijn en besluitvorming uitlegbaar is. Zo werken we samen aan een eerlijk, open en veilig sportend Nederland.